

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ АВІАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

Петровська С.В., к.е.н., доцент, Національний авіаційний університет, mirnau@mail.ru
Василенко В.А., аспірант, Національний авіаційний університет, mirnau@mail.ru

На сьогоднішній день основними проблемами авіапромислового комплексу є: криза внутрішнього ринку цивільної авіаційної техніки, пов'язана з відсутністю в авіаційних компаній необхідних коштів для відновлення парку експлуатованих повітряних суден; відсутність в авіапромисловому комплексі власних фінансових ресурсів, необхідних для його розвитку; нерозвиненість кредитних механізмів фінансування виробництва і постачання (продажів), а також реалізації фінансового лізингу сучасної авіаційної техніки; відсутність стимулів для вітчизняних та іноземних фінансових структур до вкладення інвестицій в авіаційно-будівельну промисловість на умовах, близьких до умов одержання фінансових ресурсів іноземними виробниками авіаційної техніки; падіння інтелектуального потенціалу науково-дослідних інститутів, конструкторських бюро і підприємств, що виробляють серійну продукцію, переривання процесу зміни поколінь авіаційних учених, інженерів, техніків і висококваліфікованих робітників; посилення конкуренції як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринку з боку закордонних авіапромислових компаній; боротьба за права власності і відсутність контролю за підприємствами й організаціями авіаційної промисловості, яка особливо загострилася останнім часом.

Тобто, глобальні процеси, що відбулися в економіці не змогли обійти сферу авіаційних послуг. На міжнародному ринку авіаперевезень з'явилися нові види авіакомпаній - низько бюджетні. Крім того, збільшилася кількість поглинань, різних союзів та альянсів. Авіакомпанії у своїй бізнес-моделі почали використовувати елементи різних бізнес-моделей. Утворилася змішана бізнес-модель, авіаперевізники отримали можливість збільшити вибір послуг, для своїх клієнтів. Основні авіаційні послуги представлені в різних напрямках: пасажирські та вантажні авіаперевезення; послуги бізнес авіації (бізнес чартер – замовлення літака, продаж та менеджмент літаків, лізинг авіаційної техніки, авіаційний консалтинг, індивідуальні послуги); моніторинг, патрулювання територій, кіно-, фото-, відеозйомка, реклама; навчання, ремонт, консультації по авіаційному направленню та ін.

На формування гострого конкурентного середовища ринку авіаційних послуг впливають такі фактори [1]:

- єдині стандарти IATA, що передбачають єдині мінімальні стандарти обслуговування клієнтів і безпеки авіаційних перевезень;
- обслуговування клієнтів через єдині системи бронювання (регіональні відмінності, які зумовлюють регіональну конкуренцію);
- високий рівень наукових і прикладних розробок авіаційної галузі;
- низька рентабельність авіаційних послуг, що надаються;
- наявність великої кількості співробітників або сучасних дорогих систем обліку та аналізу;
- жорстка прив'язка в ціновій політиці до компанії конкурентів або додаткові програми лояльності, які спричиняють скорочення витрат за рахунок ефекту масштабу на тривалу перспективу та ін.

У сукупності перераховані фактори, одночасно, зумовлюють високий рівень конкуренції на світовому ринку авіаційних послуг, що є поясненням стрімкої тенденції злиттів і поглинань даної галузі сфери послуг.

Отже, створення альянсів, альянсових угод між авіакомпаніями, дозволило нормалізувати критичну ситуацію на ринку авіаційних послуг, що склалася у зв'язку з високою конкуренцією і глибокою кризою авіаційної галузі в провідних країнах світу. Ділова авіація має безсумнівні переваги в порівнянні з іншими видами авіаперевезень. Її використання дозволяє економити час за рахунок можливості оперативного зміни графіка польоту, здійснення безпосадочного перельоту в потрібну територіальну точку, використовуючи при цьому невеликі аеродроми в населених пунктах, в які із-за своєї низької комерційної ефективності рейсові маршрути виконуються з великими інтервалами, або взагалі не виконуються. Літаки ділової авіації надають можливість виконання продуктивної роботи під час польоту, оскільки відсутні дратівливі чинники, властиві звичайному офісу, а борт літака в своїй комплектації має офісне і комп'ютерне обладнання. Ділова авіація гарантує інформаційну захищеність і можливість проведення конфіденційних зустрічей і переговорів, а так само максимальну особисту безпеку.

Список літератури

1) Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського / Електронний фонд / Зб. наук. праць: Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності, 2010 р. Пивоносів М.Ю. Исследование современных тенденций развития мирового рынка авиационных услуг [Електроний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Traeiv/2010_2/16.pdf